Parlamentul European
2019-2024

Comisia pentru afaceri externe

2023/2086(INI)

20.9.2023

AVIZ

al Comisiei pentru afaceri externe

destinat Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

referitor la negocierile în curs legate de un acord privind statutul activităților operaționale desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) în Senegal
(2023/2086(INI))

Raportor pentru aviz: Jan-Christoph Oetjen

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru afaceri externe recomandă Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne, care este comisie competentă, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. ia act de negocierile dintre UE și Senegal privind încheierea unui acord privind statutul care să prevadă desfășurarea Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) în Senegal; constată că guvernul senegalez este reticent în ceea ce privește semnarea acordului privind statutul; observă că un acord privind statutul poate fi încheiat numai cu condiția ca acesta să respecte strict, inclusiv în timpul operațiunilor, protecția drepturilor omului și a datelor cu caracter personal, principiul nereturnării, interzicerea detenției arbitrare și interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, așa cum sunt consacrate la articolul 73 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/1896[1]; insistă asupra includerii unei clauze clare privind drepturile omului și a unor garanții de tragere la răspundere în Senegal, precum și asupra raportării încălcărilor drepturilor omului de către Frontex în legătură cu toate activitățile sale din Senegal privind migrația și azilul;

2. solicită includerea unui mecanism corespunzător de monitorizare a drepturilor omului în activitățile Frontex din cadrul tuturor misiunilor Frontex, prin desfășurarea observatorilor Frontex pentru drepturile fundamentale în țări terțe, și a unor angajamente clare privind transparența și schimbul de informații legate de activitățile Frontex;

3. invită Comisia să efectueze o evaluare aprofundată și independentă a situației drepturilor omului în Senegal în ceea ce privește tratamentul aplicat migranților și refugiaților și a domeniilor vizate cuprinse în acordul privind statutul, înainte de încheierea negocierilor cu Senegalul, pentru a se putea analiza în totalitate impactul unei eventuale cooperări și pentru a se negocia garanțiile necesare;

4. subliniază că lansarea activităților operaționale ale Frontex în temeiul unui acord privind statutul ar trebui să respecte, să promoveze și să consolideze efectiv drepturile omului și valorile UE, inclusiv în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal, principiul nereturnării, interzicerea detenției arbitrare și interzicerea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante; consideră că orice acord privind statutul care prevede operațiuni Frontex în țări terțe ar trebui să conțină acest aspect;

5. consideră necesar ca personalul Frontex căruia i se acordă imunitate pentru activitățile sale în Senegal să fie în continuare răspunzător în temeiul legislației UE sau a statelor membre; invită directorul executiv să adopte orientări privind retragerea obligatorie a imunității pentru personalul detașat, care să precizeze modul în care vor fi tratate cererile din partea autorităților din țările terțe, precum și să prevadă un rol puternic pentru responsabilul de drepturile fundamentale; consideră că personalul Frontex ar trebui nu numai să evite complicitatea la încălcarea drepturilor omului de către forțele

[1] Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624 (JO L 295, 14.11.2019, p. 1).

de securitate senegaleze, ci și să denunțe în mod activ astfel de acțiuni; solicită un mecanism clar, rapid și eficient pentru asigurarea răspunderii personalului Frontex în țara lor de origine;

6. solicită să se elaboreze orientări clare, pregătite în consultare cu experți și organizații ale societății civile, și să se asigure formarea personalului Frontex detașat în Senegal și a poliției de frontieră senegaleze cu privire la situația drepturilor omului din regiune și din Senegal și cu privire la cadrul juridic în care aceștia își desfășoară activitatea, care să includă dreptul și standardele internaționale în materie de drepturi ale omului și în domeniul umanitar;

7. invită UE să sprijine autoritățile senegaleze să își consolideze capacitatea de formare și instruire a funcționarilor publici senegalezi însărcinați cu prelucrarea cererilor de azil și a plângerilor depuse de solicitanții de azil;

8. solicită o raportare consecventă, periodică și transparentă cu privire la activitățile desfășurate de Frontex în Senegal în cadrul unui eventual acord privind statutul, cu accent pe respectarea drepturilor omului și pe contextul legat de drepturile omului;

9. consideră că instituțiile naționale și cele din domeniul drepturilor omului trebuie să aibă acces la toate informațiile considerate necesare pentru a monitoriza impactul acestui acord privind statutul asupra gestionării migrației în Senegal și pentru a controla practicile forțelor de securitate senegaleze în cursul gestionării migrației, precum și riscurile și consecințele în materie de drepturi ale omului;

10. ia act de eforturile depuse de autoritățile senegaleze pentru primirea migranților și a refugiaților în regiune și pentru gestionarea situației lor; evidențiază și condamnă cazurile repetate de returnare a migranților și refugiaților de la frontierele Mauritaniei și Mali către Senegal; repetă și subliniază că Frontex nu ar trebui să participe la returnări sub nicio formă; solicită UE să sprijine în continuare Senegalul în asigurarea unei protecții adecvate a migranților și refugiaților aflați în tranzit și să acorde asistență pentru consolidarea capacităților și a procedurii de azil; solicită instituirea unui mecanism care să asigure o cale de atac eficientă pentru persoanele afectate de acțiunile Frontex, în cazul în care se încheie un acord privind statutul;

11. solicită instituirea unui mecanism eficace și eficient de tratare a plângerilor, care să fie independent și accesibil publicului, precum și un mecanism de raportare a incidentelor legat de activitățile Frontex; consideră că acest mecanism de raportare a incidentelor ar trebui să garanteze anonimatul și confidențialitatea persoanelor care denunță activitățile Frontex care încalcă dreptul internațional umanitar sau drepturile omului;

12. invită UE și autoritățile senegaleze să asigure un dialog incluziv, constructiv și transparent în procesul de pregătire a acordului privind statutul; subliniază, în acest context, că este important ca UE să poarte un dialog periodic cu organizațiile locale pentru drepturile omului și cu alte organizații neguvernamentale cu privire la situația drepturilor omului din țara respectivă;

13. este de părere că orice detașare a personalului Frontex în Senegal și desfășurarea unor activități operaționale împreună cu forțele de securitate locale și regionale pot avea loc numai în cazul în care poate fi garantată o protecție corespunzătoare a drepturilor

omului în raport cu migranții și solicitanții de azil pe parcursul întregului proces de examinare a cererilor sau de returnare a acestora;

14. consideră că UE și Frontex ar trebui să își suspende activitățile privind migrația și azilul desfășurate în cooperare cu autoritățile senegaleze în cadrul acordului privind statutul în cazul unor încălcări persistente și grave ale drepturilor omului, conform standardelor Curții Penale Internaționale;

15. subliniază că acordarea ajutorului pentru dezvoltare de către UE și statele sale membre trebuie să fie efectuată în deplină transparență și sub control parlamentar;

16. invită Comisia să sprijine organizațiile locale ale societății civile care protejează și promovează drepturile migranților, precum și cele care monitorizează cooperarea autorităților senegaleze cu Frontex;

17. invită Comisia să se asigure că încheierea acestui acord privind statutul cu Senegalul și activitățile Frontex din Senegal nu împiedică dreptul la libera circulație a persoanelor, astfel cum este garantat de Tratatul de instituire a Comunității Economice a Statelor din Africa de Vest, care prevede instituirea pe termen lung a unei zone de liberă circulație pentru mărfuri, capital și persoane;

18. invită UE și statele sale membre să creeze parcursuri sigure și legale pentru migranții și refugiații care locuiesc în Senegal sau tranzitează prin această țară și se află în căutarea unei vieți mai bune în UE.

INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

Data adoptării	20.9.2023
Rezultatul votului final	+: 29 –: 5 0: 23
Membri titulari prezenți la votul final	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, Marisa Matias, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemec, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Anders Vistisen, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Membri supleanți prezenți la votul final	Vladimír Bilčík, Angel Dzhambazki, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtsos, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Nikos Papandreou, Mick Wallace, Javier Zarzalejos
Membri supleanți [articolul 209 alineatul (7)] prezenți la votul final	Gheorghe Falcă, Dace Melbārde, Jan-Christoph Oetjen, Juan Ignacio Zoido Álvarez

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

29	+
PPE	Željana Zovko
Renew	Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Georgios Kyrtsos, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Hilde Vautmans
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Nikos Papandreou, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Mounir Satouri, Jordi Solé, Thomas Waitz

5	-
ID	Anna Bonfrisco, Thierry Mariani, Anders Vistisen
NI	Kostas Papadakis
The Left	Giorgos Georgiou

23	0
ECR	Angel Dzhambazki, Hermann Tertsch
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Gheorghe Falcă, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Dace Melbārde, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Juan Ignacio Zoido Álvarez
The Left	Marisa Matias, Manu Pineda, Mick Wallace

Legenda simbolurilor utilizate:
+ : pentru
- : împotrivă
0 : abțineri